

Synergia teorii i praktyki w kształtowaniu architektury oraz kształceniu architektów

dr inż. arch.
ADAM GIL
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
ORCID: 0000-0003-4148-8682

dr inż. arch.
ANNA SULIMOWSKA-OCIEPKA
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
ORCID: 0000-0001-5231-5977

prof. zw. dr hab. inż. arch.
JAN RABIEJ
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
ORCID: 0000-0001-5398-5323

dr hab. inż. arch.
KRZYSZTOF ZALEWSKI
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
ORCID: 0000-0003-4626-3546

Celem artykułu jest krytyczna charakterystyka eksperymentu dydaktycznego przeprowadzonego w ramach procesu kształcenia studentów 6. semestru studiów I stopnia na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej. Przedmiot i metodyczne ramy eksperymentu określa synergiczne włączenie w opracowywanie koncepcji architektonicznej realnych uwarunkowań urbanistycznych oraz kryteriów sprecyzowanych przez rzeczywistego inwestora.

Geneza kryteriów ideowych w kształtowaniu współczesnej architektury

Współczesna architektura odzwierciedla przeobrażenia o wymiarze cywilizacyjnym, które są stymulowane złożonymi sekwencjami zjawisk, procesów, przewartościowarów. Niewątpliwie jednym z istotnych impulsów, decydujących o perspektywie cywilizacyjnych procesów ostatnich dekad, stał się radykalizm modernizmu z początku XX w. Głównym symptomem modernistycznego przełomu okazało się „odrzućcie” – zdefiniowanego w Triadzie Witruwiusza – prymatu komplementarności techniki, funkcji i estetyki w kształtowaniu architektury.

Modernizm otworzył w architekturze perspektywę do różnicowania wagi trzech kategorii *firmitas* – *utilitas* – *venustas*, a w konse-

kwencji do relatywizacji zachodzących między nimi związków. Definicje tego nurtu nie zrezygnowały jednak z ideowego radykalizmu. Architektura modernistyczna formowana pod dyktando kryteriów funkcjonalnych holduje w efekcie zunifikowanej estetyce. „Funkcjonalne maszyny” – to jednocześnie dzieła techniki i dzieła sztuki.

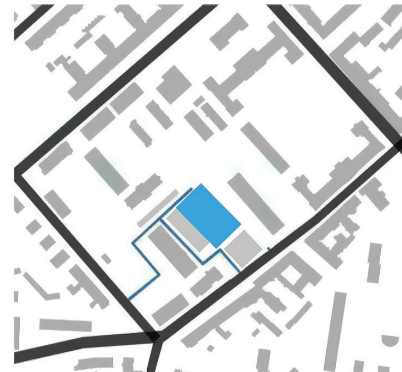
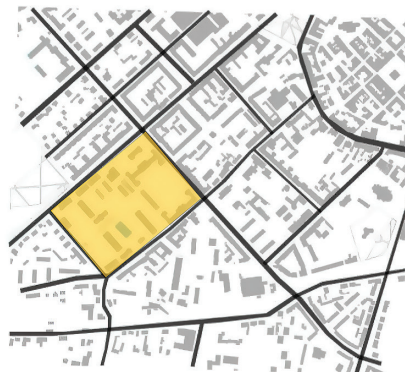
Postmodernizm uwolnił w tworzeniu architektury pluralistyczną perspektywę reinterpretacji dowolnie konfigurowanych „mtywów” – czerpanych zarówno z klasycznych, jak i modernistycznych wzorców. Jednocześnie w awangardowych nurtach nowoczesnej architektury akcentowane są przewartościowania, którym przypisuje się rangę zmian paradygmatycznych – mechaniczny paradygmat ustępuje cyfrowemu. Dokonujące się w ostatnim półwieczu radykalne przeobraże-

nia w definiowaniu architektury trafnie antycypował Charles Jencks. Ich istotę streścił w następujących pojęciach: *multiple coding* (wielokrotnie kodowane), *complexity* (złożoność), *heterogeneity* (heterogeniczność), *pluralism* (pluralizm) [1].

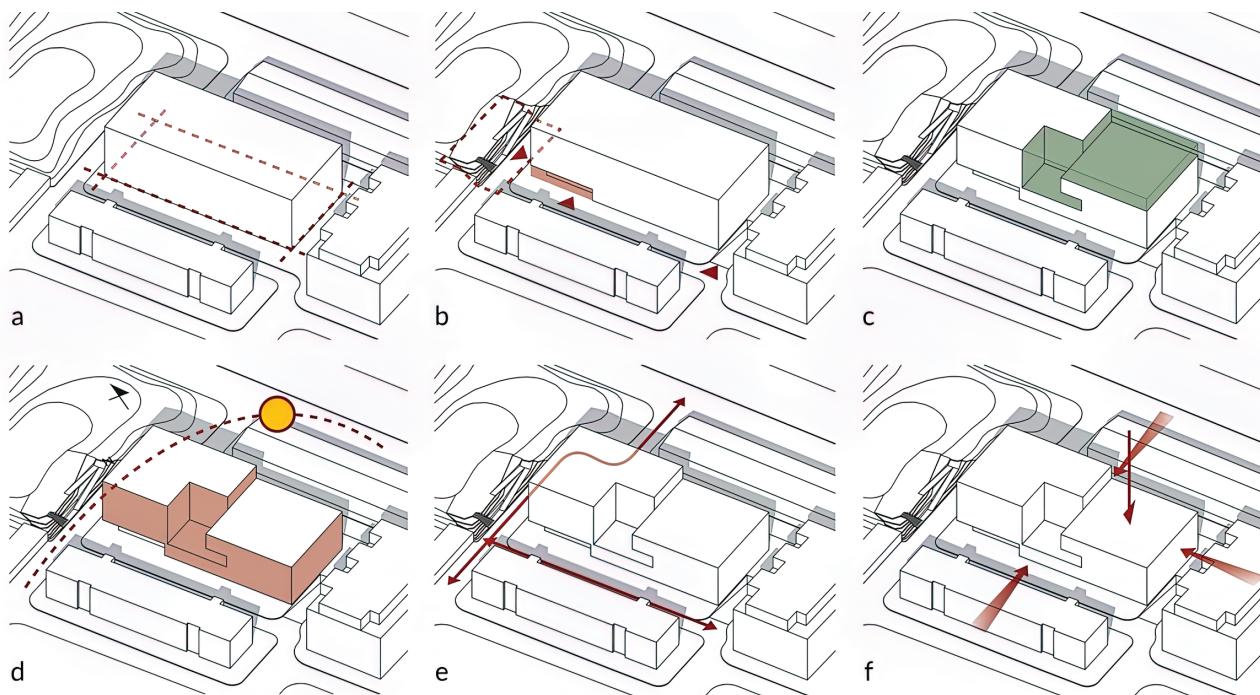
Kształtowanie architektury – kształcenie architektów

Scharakteryzowana ewolucja kryteriów teoretycznych w kształtowaniu współczesnej architektury znajduje odzwierciedlenie w praktyce – w zmaterializowanych formach architektonicznych koncepcji [2]. Nowoczesną architekturę charakteryzują cechy, które streszcza sekwencja następujących postulatów-parametrów:

- nieograniczony pluralizm kształtowania formy – stymulowany inspiracjami ze

Rys. 1. Położenie inwestycji w tkance miejskiej (teren inwestycji oznaczono kolorem niebieskim); a) struktura zabudowy śródmiejskiej Gliwic, położenie terenu w stosunku do historycznego śródmieścia, b) lokalizacja kwartału w tkance miejskiej, c) teren inwestycji, lokalizacja w relacji do kwartału zabudowy, obsługa komunikacyjna, projekt studencki – schematy; autorki: Dagmara Duleba, Zuzanna Dudek

Rys. 2. Wpływ uwarunkowań lokalizacyjnych na kształtowanie bryły; a) dostępność działki przy uwzględnieniu relacji formalnoprawnych i przestrzennych, b) poszukiwania strefy wejścia w relacji do otoczenia, c) poszukiwania możliwości kształtowania obiektu przez rozczłonkowanie oraz zróżnicowanie wysokości – doświetlenie obiektu, uzyskanie powierzchni biologicznie czynnych, przesłanianie obiektów i terenów sąsiadujących, d) poszukiwania możliwości kształtowania bryły oraz elewacji w relacji do pozornego ruchu słońca; zacielenie obiektu i terenów sąsiadujących, e) dostępność komunikacyjna, drogi pożarowe, f) analiza relacji przestrzennych z zabudową istniejącą; projekt studencki – Koncepcja C, autorzy: Mateusz Grela, Jan Scelina

świata przyrody oraz technicznymi możliwościami narzędzi cyfrowych,

- nielimitowana elastyczność funkcjonalna – adaptacyjność inteligentnie reagująca na zmieniające się uwarunkowania kontekstu,
- subiektywizacja jakości estetycznej – relatywizacja kryteriów percepcji i oceny.

Architektoniczne idee zachowują komplementarne relacje z architektoniczną praktyką i odwrotnie [3].

Środowiskiem właściwym dla definiowania, badania i upowszechniania istoty tych relacji jest szkoła architektury. W aktualnej rzeczywistości szkoły architektury, uczelnie kształcące architektów to fora transferu między teorią a praktyką. Głównymi moderatorami tej wymiany są teoretycy-badacze architektury oraz praktycy-projektanci architektury. Bezpośrednimi uczestnikami tego „transferu” są studenci – również wnoszący w jego potencjał merytoryczny wkład. Tym samym realizowane w szkołach architektury różnorodne formy wymiany między teorią a praktyką stają się istotnymi elementami tzw. procesu kształcenia architektów. Są to zagadnienia aktualne i szeroko dyskutowane w kraju [4], a także na świecie [5], w szczególności w kontekście kondycji rodzimej architektury oraz specyfiki czy stanu kształcenia architektów. Regułą upowszechnianą w nowoczesnych szkołach architektury jest angażowanie w ten proces „stron” z szerokiego kręgu uczestników rynku realizującego architekturę: inwe-

Rys. 3. Koncepcja A, widok południowy, projekt studencki, autorki: Olga Ościłowicz, Karolina Piotrowska

Rys. 4. Koncepcja B, widok zachodni, projekt studencki, autorki: Jadwiga Małecka, Anna Prusowska

Rys. 5. Koncepcja C, widok z lotu ptaka, projekt studencki, autorzy: Mateusz Grela, Jan Scelina

Rys. 6. Koncepcja D, widok zachodni, projekt studencki, autor: Artur Gała

Rys. 7. Koncepcja E, widok północno-zachodni, projekt studencki, autorki: Kinga Bugaj, Victoria Gnot

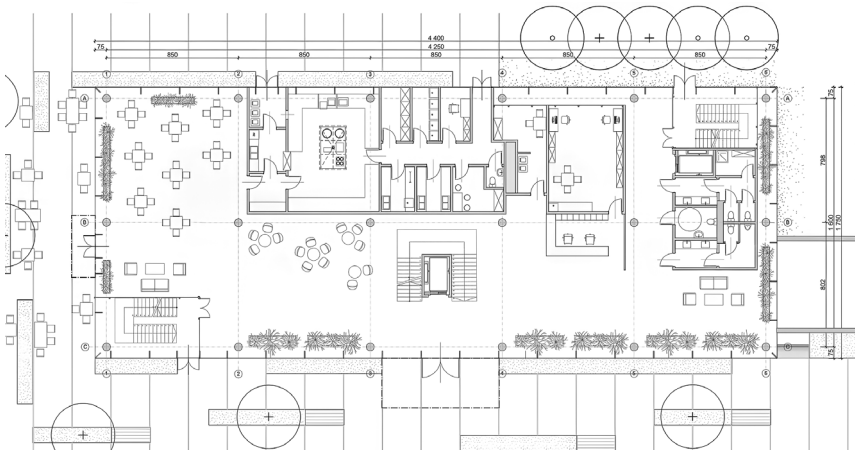
storów, producentów materiałów i technologii stosowanych w budownictwie, bezpośrednich użytkowników.

Tak skonstruowany model kształcenia architektów poprzez bezpośredni udział studentów w procesie „transferu” między teorią a praktyką przyjęto jako główną metodę realizacji przedmiotów projektowych w Katedrze Teorii, Projektowania i Historii Architektury. Tematem badawczym – precyzowanym w bezpośrednim nawiązaniu do aktualnych, realnych zamierzeń inwestycyjnych – przypisywane są zadania projektowe realizowane przez studentów pierwszego, a także drugiego stopnia na kierunku architektura. W konsekwencji studenci sytuowani są w okolicznościach zbliżonych do rzeczywistych uwarunkowań towarzyszących profesjonalnym zadaniom, w które angażowani są architekci. Biorąc więc pod uwagę komplementarność dwuetapowego systemu kształcenia architekta [6], przyjęto metody dydaktyczne stymulujące u studentów poczucie integralności oraz inkluzji profesji [7, 8] oraz jej społecznej misji. Świadomość ta utrwala przekonanie o konieczności ustawicznego kształcenia zawodowego architektów [9].

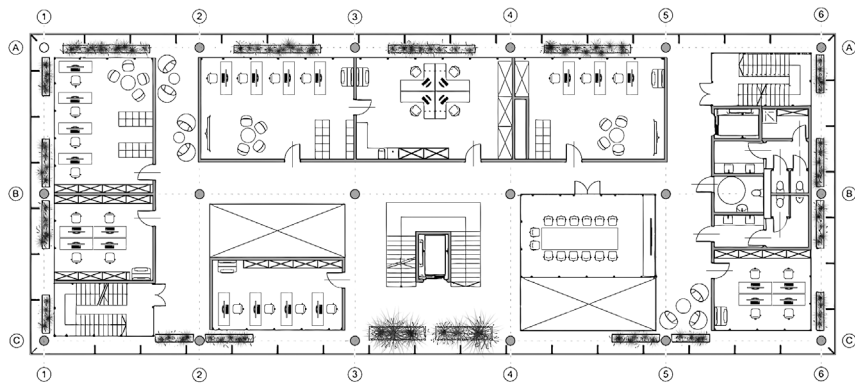
Kontekst kształtowania architektury – studium przypadku

Niniejsza praca opisuje jeden z przykładów tego typu metody dydaktycznej. Został on zrealizowany w roku akademickim 2019/2020. Jego przedmiotem był projekt budynku biurowo-usługowego zlokalizowanego w śródmiejskim rejonie Gliwic pomiędzy ulicami Zygmunta Starego, Kościuszki, Zawiszy Czarnej i Kazimierza Wielkiego (rys. 1.). Położenie planowanej inwestycji ma silne uwarunkowania historycznie. Jej teren sąsiaduje z zabudową kamieniczną z przełomu XIX i XX wieku, a także parkiem z przylegającą do niego zabudową rezydencjonalną z lat 30. XX w. Pierwotnie był to obszar o przeznaczeniu wojskowym [10]. Zlokalizowano na nim: w części przyległej do ulicy Kościuszki Prezydium Policji, koszar (w tym spichlerz [11, 12] przy ulicy Kazimierza Wielkiego). Zespół rozbudowano w latach 1902–1914 i 1940–1944 [13]. Część obiektów w obrębie zespołu w latach 90. XX w. przejęło miasto, które zlokalizowało na terenie byłych koszar ulanów sąd okręgowy, a także inne funkcje – m.in. bibliotekę.

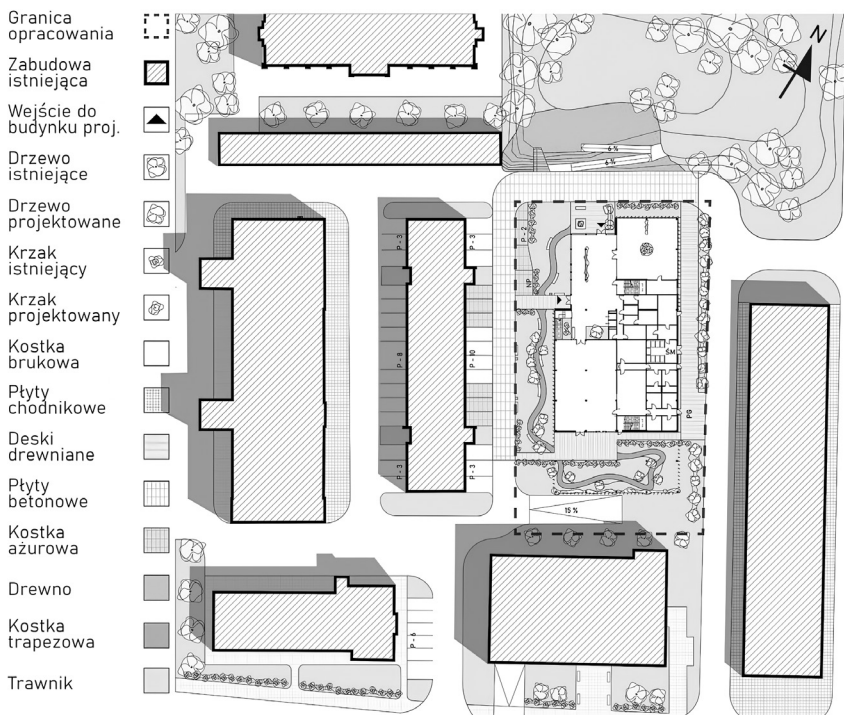
Do kluczowych obiektów w tej lokalizacji należą budynki obecnego szpitala [14], sądu oraz spichlerza przekształconego w 2005 r. na obiekt usługowo-mieszkalny [15, 16]. W latach 90. XX w. nastąpiła parcelacja wolnych terenów zachowanych w sąsiedztwie tych obiektów. W jej wyniku znaczna część terenu, znajdująca się w południowo-wschodniej części kwartału, została aktywowana komercyjnie – przez adaptację, przekształcenia i rozbudowy, a także wyburzenia

Rys. 8. Koncepcja A, rzut przyziemia, projekt studencki, autorki: Olga Ościłowicz, Karolina Piotrowska

Rys. 9. Koncepcja A, rzut kondygnacji biurowej, projekt studencki, autorki: Olga Ościłowicz, Karolina Piotrowska

Rys. 10. Koncepcja C, plan zagospodarowania, projekt studencki, autorzy: Mateusz Grela, Jan Scelina

czy budowę nowych obiektów o funkcjach mieszkaniowo-handlowych oraz biurowych.

Dążenie do optymalizacji wykorzystania potencjału terenu przez inwestorów, dalsza intensyfikacja zabudowy w połączeniu ze

wspomnianym nowym układem własnościowym wewnątrz kwartału doprowadziły do złożonej pod względem formalnoprawnym i przestrzennym sytuacji inwestycyjnej, która w połączeniu z wymogami prawa budow-

lanego, a także prawa miejscowego obecnie skutkuje:

- chaotycznymi i przypadkowymi decyzjami lokalizacyjnymi utrudniającymi planowe, harmonijne zagospodarowanie terenu jako kwartału miejskiego z zachowaniem jego walorów społecznych oraz historycznych;
- zachowaniem i lokalizacją obiektów o niskiej jakości architektonicznej – w szczególności pomocniczych, a także obsługujących, utrudniającymi dalsze działania projektowe;
- zagrożeniem uszczuplenia potencjału terenów oraz interesów osób trzecich w wyniku kolejnych decyzji inwestycyjnych.

Okoliczności te wymagają wieloaspektowych analiz funkcjonalno-przestrzennych oraz szczególnie uważnych analiz kolejnych koncepcji zabudowy, odpowiadających nie tylko na potrzeby ekonomiczno-komercyjne, ale zapewniających także realizację potrzeb zrównoważonego środowiska życia (rys. 2.).

Szczegółowymi badaniami objęto część terenu będącego w dyspozycji firmy Wektor Inwestycje, położonego wewnątrz przedmiotowego kwartału w bezpośrednim sąsiedztwie:

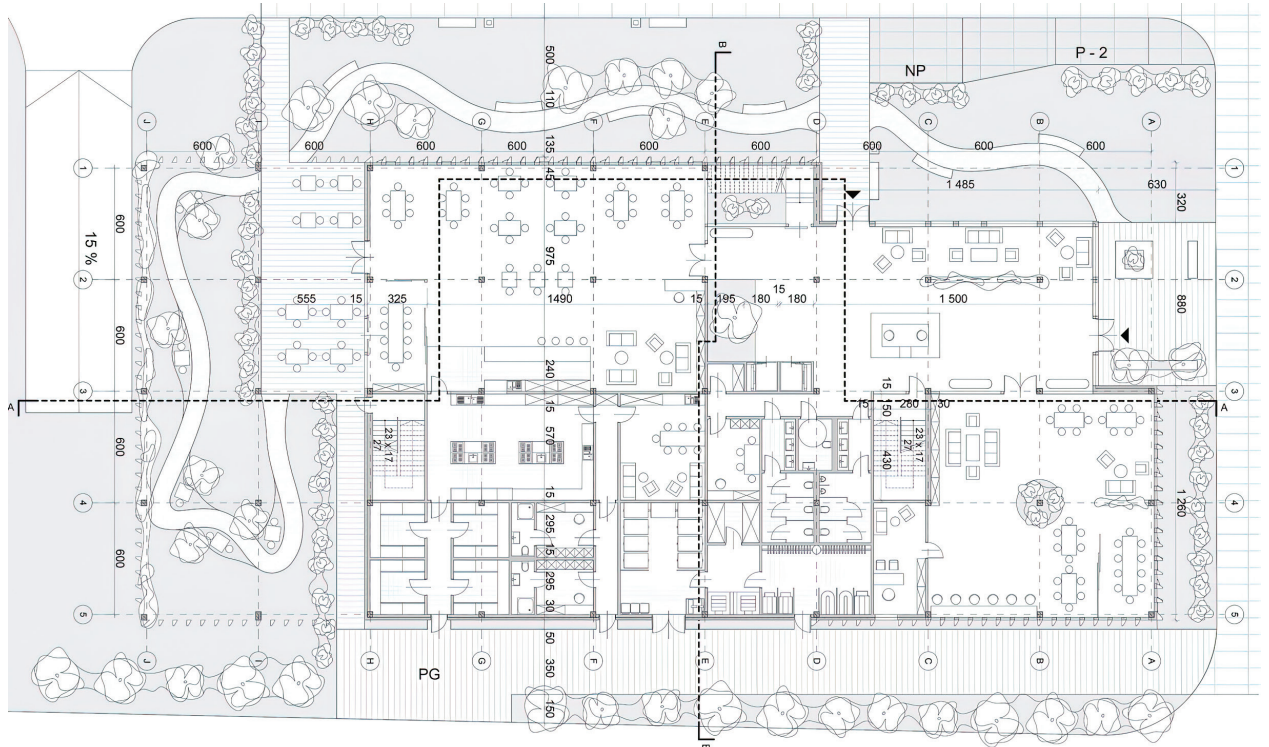
- od południa – budynku biurowo-garażowego i historycznego spichlerza,
- od wschodu – nowo wybudowanego apartamentowca,
- od północy – terenów i obiektu koszarowego należących do szpitala,
- od zachodu – części terenów niezagospodarowanych/komunikacyjnych.

Podstawowymi uwarunkowaniami technicznymi – wynikającymi z uwarunkowań lokalizacji – są:

- niska dopuszczalna intensywność zabudowy (przy uwzględnieniu istniejącego zainwestowania terenu),
- ograniczenia wynikające z bliskości granicy terenu szpitala,
- odległości od budynków istniejących – w zakresie przesłaniania i zacięcia (w tym potencjalnego zagospodarowania działki szpitala) oraz zagadnień przeciwpożarowych,
- chłonność komunikacyjna terenu – zapewnienie obsługi komunikacyjnej,
- zapewnienie terenów biologicznie czynnych,
- zapewnienie dojazdu pożarowego.

Przykłady projektów studenckich

Skomplikowane uwarunkowania lokalizacyjne stały się podstawą opracowania projektów semestralnych w ramach przedmiotu projektowanie architektoniczne na 6. semestrze studiów I stopnia. Projekt był prowadzony w formule konkursu studenckiego, który podlegał ocenie niezależnego jury złożone-

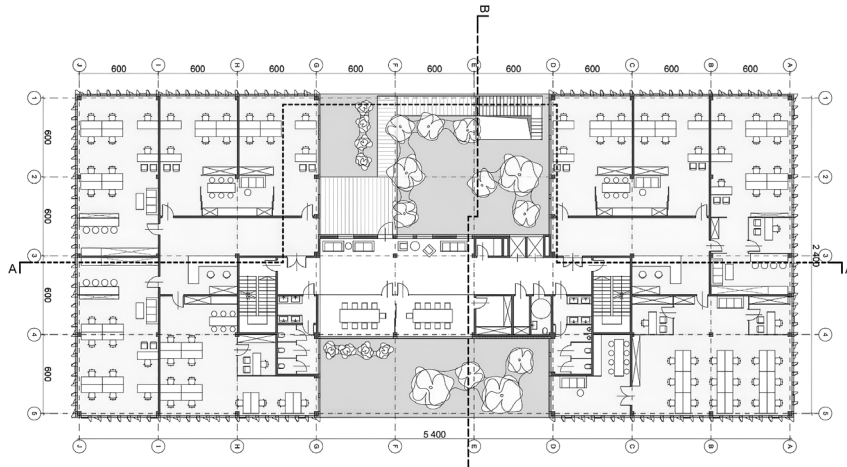
Rys. 11. Koncepcja C, rzut przyziemia, projekt studencki, autorzy: Mateusz Grela, Jan Scelina

go z pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni oraz przedstawicieli inwestora. Zadaniem studentów było przedstawienie koncepcji architektonicznej budynku o funkcji biurowo-usługowej, zlokalizowanego wewnątrz historycznego kwartału. W założeniach obiekt

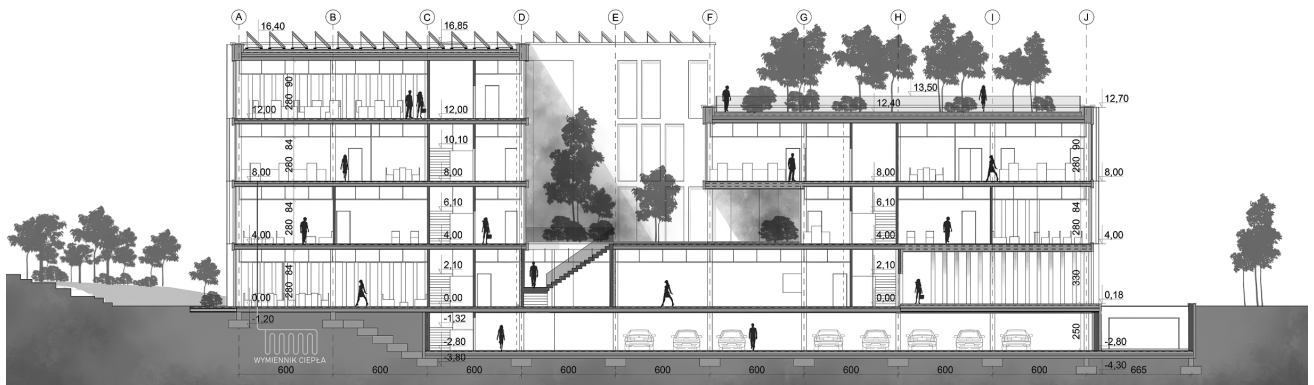
ten powinien porządkować istniejący chaos przestrzenny, wyznaczać kierunki potencjalnej intensyfikacji zabudowy oraz stanowić odpowiedź na wytyczne inwestora związane z realnymi planami inwestycyjnymi. Program funkcjonalny zakładał budowę obiektu

biurowego z ogólnodostępną częścią gastronomiczną, przestrzeniami rekreacyjnymi dla pracowników oraz parkingiem podziemnym. Sposób organizacji przestrzeni biurowej nie był sprecyzowany. Dopuszczał różnorodne typy układów pomieszczeń biurowych, które wraz z pomieszczeniami rekreacyjnymi powinny tworzyć miejsce pracy o wysokim standardzie, dostosowane do niejednorodnych wymagań użytkowników. Ze względu na bliskie sąsiedztwo istniejącej potencjalnej zabudowy ważne było zachowanie warunków przesłaniania i zacieniania. Wyzwaniem dla studentów było również zaprojektowanie reprezentacyjnej strefy przedwejściowej, która w przypadku dalszej intensyfikacji zabudowy wewnątrz kwartału będzie stanowić czytelny element przyszłego układu urbanistycznego.

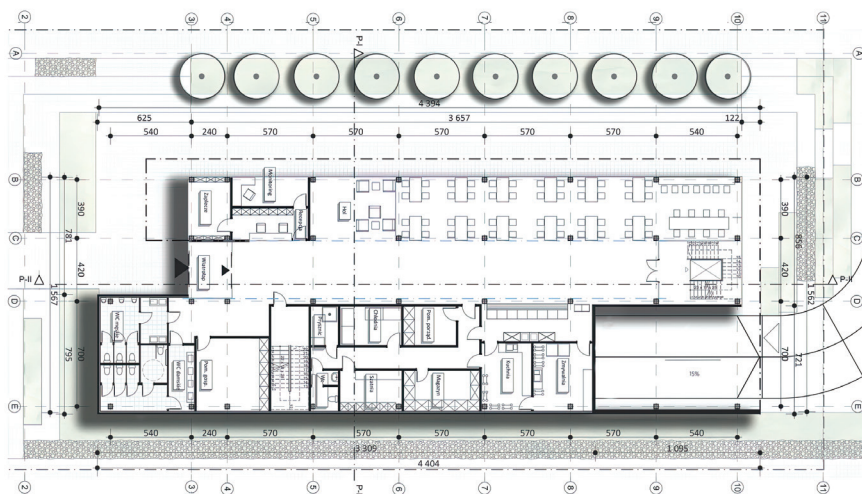
Przedstawione przez studentów prace ukazywały 3 zasadnicze typy rozwiązań przestrzennych:

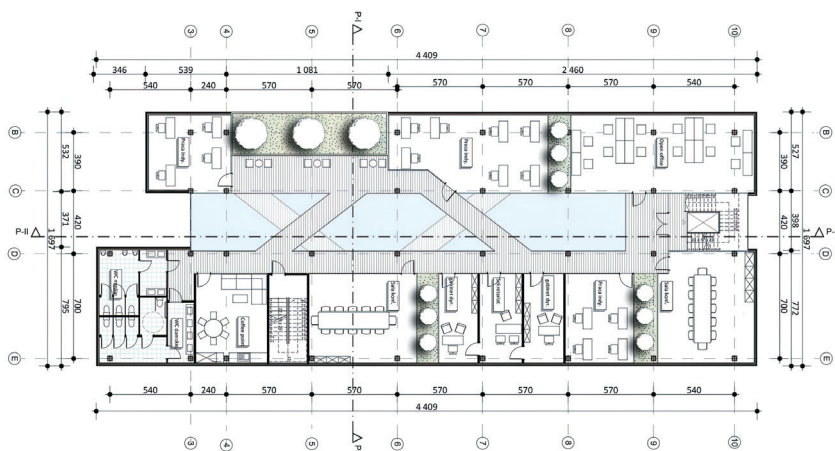
Rys. 12. Koncepcja C, rzut kondygnacji biurowej, projekt studencki, autorzy: Mateusz Grela, Jan Scelina

Rys. 13. Koncepcja C, przekrój podłużny, projekt studencki, autorzy: Mateusz Grela, Jan Scelina

Rys. 14. Koncepcja E, rzut przyziemia, projekt studencki, autorki: Kinga Bugaj, Victoria Gnot

Rys. 15. Koncepcja E, rzut kondygnacji biurowej, projekt studencki, autorki: Kinga Bugaj, Victoria Gnot

- jednoprzestrzenna bryła zbliżona do prostopadłościanu,
- rozczłonkowana bryła tworząca kompozycję niezależnych segmentów,
- podział na równoległe pasma.

Konsekwencją przyjętych rozwiązań przestrzennych są rozwiązania urbanistyczne, które w przyszłości będą determinować kierunek rozwoju całego kwartału, powodując rozdrobnienie lub przeciwnie – scalając zabudowę kwartału w jeden spójny układ urbanistyczny.

Wśród około 50 prac studenckich najliczniej reprezentowane rozwiązania to koncepcje jednoprzestrzennych brył bez wyraźnych podziałów na sekcje. W tego typu projektach reprezentacyjna strefa przedwejsiowa przylega do dłuższego boku budynku i jest aranżowana w postaci placu pomiędzy istniejącym a projektowanym budynkiem (rys. 3–4., 8–9).

Kolejnym typem rozwiązań są koncepcje, w których bryła jest rozczłonkowana oraz podzielona na niezależne sekcje funkcjonalne. W tych układach reprezentacyjna strefa wejściowa sytuowana jest zazwyczaj wzdłuż krótszego boku budynku i otwiera się w kierunku zabudowy planowanej w przyszłości, wyznaczając w ten sposób centrum przy-

szłego układu urbanistycznego (rys. 5–6., 10–13.).

Najmniej liczną grupę projektów tworzą koncepcje, w których budynek podzielony jest na przesunięte względem siebie równoległe pasma. Taki podział uszlachetniał swobodę rozwiązań funkcjonalnych wnętrza, ale umożliwiał stworzenie reprezentacyjnej strefy frontowej, która będzie tworzyć interesujące relacje zarówno pomiędzy istniejącym, a także projektowanym budynkiem biurowym, jak i przyszłą zabudową w sąsiedniej działce (rys. 7., 14–15.).

Zastosowana metoda dydaktyczna obejmowała konsultacje grupowe oraz indywidualne, wielozakresowe studia prowadzone przez studentów (analizy lokalizacji, potrzeb klienta oraz użytkowników, studia przypadków z literatury, a także Evidence Based Design). Metodyka bazowała również na tworzeniu i dyskusji wariantów rozwiązań, na wskazywaniu narzędzi, które służą cyrkularnemu, a nie linearnemu rozwojowi projektu [17].

Zastosowana metoda pracy konkursowej skutkowałą większym zaangażowaniem studentów pracujących w dwuosobowych zespołach. Efektem twórczego współzawodnic-

stwa stały się oryginalne koncepcje, które jednocześnie wykazują dbałość o ich osadzenie w realiach lokalizacyjnych i uwzględniają kryteria inwestora.

Wnioski – rekomendacje

Wprowadzenie inwestora w proces kształcenia studentów okazało się czynnikiem, który wpłynął katalizująco zarówno na efekty projektowe, jak i na proces projektowania.

W zakresie urbanistycznym koncepcje studenckie wykorzystywały optymalnie teren inwestycji. Celem „dialogu” (poprzez kontynuację lub kontrast) z zastaną tkanką jest zbiektywizowana poprawa jakości przedmiotowego fragmentu miejskiej przestrzeni.

Prace wykorzystywały różne narzędzia architektoniczne – przezroczystość, rozróżnienie czy skupienie uwagi odbiorcy na wybranych elementach – przy zachowaniu skali sąsiedztwa. Znaczna część prac operowała ceramiką jako nawiązaniem do cech obiektów w kontekście urbanistycznym.

W rozwiązaniach wewnątrz – w większości prac – istotnym elementem stały się otwarte halle i wewnętrzna komunikacja łącząca przestrzenie najmu. W „najodważniejszych” pracach zaproponowano odmienne sposoby wynajmu – nie jako wydzielonych, autonomicznych obszarów, ale grup pomieszczeń swobodnie rozmieszczonych w otwartej przestrzeni wnętrza. Układy te wypełniają sekwencje pomieszczeń współdzielonych – sale spotkań, focus-roomy, przestrzenie relaksu, biura typu *adults playground* – zorientowane na zwiększanie kreatywności użytkowników. Pod względem warsztatowego zawansowania rozwiązań prace prezentowały poziom wyższy – w porównaniu do projektów z lat wcześniejszych, gdy w proces nie był zaangażowany partner zewnętrzny.

Wnioski w zakresie metodyki kształcenia z perspektywy wykładowcy

Dostosowanie tematyki zajęć do rzeczywistych wymogów inwestorskich nałożyło na kadre dydaktyczną dodatkową obowiązk. Podobnie jak w realnych warunkach powstawania projektów architektonicznych – oczekiwania, potrzeby i cele uczestników tego procesu nie były identyczne. Wypracowanie konsensusu, który ma pozytywny wpływ na proces nauczania, wymaga woli współpracy ze wszystkich stron. W analizowanym zadaniu szczególnie skomplikowane negocjacje dotyczyły struktury funkcjonalno-przestrzennej wnętrza obiektu – pozwoliły one uniknąć typowego dla budynków na wynajem uproszczonego układu wewnątrz.

Kluczowe – w streszczonym powyżej procesie kształcenia – było ćwiczenie umiejętności świadomego operowania składowymi tkanki architektonicznej i przewidywania konsekwencji decyzji projektowych.

Wpływ wprowadzenia realnych uwarunkowań w proces kształcenia architektów streszczają następujące kompetencje i umiejętności uzyskiwane przez studentów:

1. zwiększenie zaangażowania stymulowane realnością założeń do projektu i świadomością przydatności jego efektów;
2. poprawa umiejętności systematycznego planowania złożonych zadań projektowych wykonywanych pod presją czasu;
3. wzbogacenie warsztatu zawodowego poprzez zastosowanie nowoczesnych narzędzi i metod;
4. ewolucja własnych (studenta) wyobrażeń o architekturze w wyniku twórczej interpretacji zróżnicowanych – alternatywnych stanowisk, przekonań;
5. doskonalenie metod komunikacji oraz współpracy szczególnie istotnych w pracy projektowej;
6. zrozumienie wagi realnych uwarunkowań pracy architekta (przepisy, budżet, etapowanie etc.).

Kompetencje te, a także umiejętności obejmują wzajemnie komplementarne – teoretyczne i praktyczne – aspekty stanowiące o specyfice oraz złożoności zawodu architekta [9].

Bibliografia

- [1] Jencks P., *The New Paradigm in Architecture: The Language of Postmodernism*, London, New Haven, 2002.
- [2] Oxman R., *Theory and design in the first digital age*, *Design Studies*, 27(30), 2006. DOI: 10.1016/j.destud.2005.11.002.
- [3] Oosterhuis K., *Towards a New Kind of Building*, Rotterdam: NAI Publishers, 2011.
- [4] *Opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej: BPKA.WM 006/2015 z dnia 9 grudnia 2015 r.*
- [5] *Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu i Rady Europy z dnia 7 września 2005 r. oraz UNESCO/U/A Charter for Architectural Education.*

- [6] Koszewski K., *Projektowanie Zawodu*, [w:] *Z:A Zawód Architekt nr 75*, wrzesień–październik 2020 r., s. 029–034.
- [7] Butelski K., *Zrównoważona edukacja, czyli IARP w procesie kształcenia architektów*, [w:] *Z:A Zawód Architekt nr 75*, wrzesień–październik 2020 r., s. 042–046.
- [8] Trammer H., *Wybór zamiast kanonu*, [w:] *Z:A Zawód Architekt nr 75*, wrzesień–październik 2020 r., s. 036–040.
- [9] Czaraczkiewicz B., *Dostęp do zawodu architekta*, [w:] *UE, Z:A Zawód Architekt nr 75*, wrzesień–październik 2020 r., s. 048–054.
- [10] <https://muzeumslaskie.pl/pl/work/pocztowka-gliwice-kasyno-oficerskie-pulk-piechoty-von-keitha/>, dostęp: 4.01.2021 r.
- [11] *Karta Ewidencyjna Zabytków Architektury i Budownictwa, Dawny budynek spichlerza obecnie nieużytkowany*, oprac. A. Gano-Kotula, A. Olszewska, K. Brabanaski, M. Kotula, Bytom 2006.
- [12] <https://zabytek.pl/pl/obiekty/gliwice-spichlerz>, dostęp: 4.01.2021 r.
- [13] *Matuszecki B., Budowniczymi miejsca i miejsca radcy budowlani Gliwice 1874–1945, Rocznik Muzeum w Gliwicach T. XIII, G. Przybył (red.), Gliwice 1998, s. 205–217.*
- [14] https://fotopolska.eu/Gliwice/b434,Szpital_Miejski_nr_4.html, dostęp: 4.01.2021 r.
- [15] *Malkowski T., Lofty w dawnym spichlerzu w Gliwicach, Architektura Murator nr 2, 2010, s. 60–66.*
- [16] https://archirama.muratorplus.pl/architektura/lofty-w-dawnym-spichlerzu-w-gliwicach,67_379.html, dostęp: 4.01.2021 r.
- [17] *Salama A.M., A Theory for Integrating Knowledge in Architectural Design Education. International Journal of Architectural Research, Marzec 2008, DOI: 10.26687/archnet-ijar.v2i1.180.*

DOI: 10.5604/01.3001.0014.8826

PRAWIDŁOWY SPOSÓB CYTOWANIA

Gil Adam, Sulimowska-Ociepka Anna, Rabiej Jan, Zalewski Krzysztof, 2021, *Synergia teorii i praktyki w kształtowaniu architektury oraz kształceniu architektów*, „Builder” 6 (287). DOI: 10.5604/01.3001.0014.8826

Streszczenie: Artykuł podejmuje problematykę kształcenia architektonicznego w relacji do aktualnych problemów rozwiązywanych w praktyce architektonicznej. Kształtowaniu architektury towarzyszy obecnie brak spójnych – uniwersalnych wzorów formalno-estetycznych, narastająca złożoność uwarunkowań lokalizacyjnych oraz arbitralność kryteriów inwestorskie. Celem artykułu jest krytyczna charakterystyka eksperymentu dydaktycznego przeprowadzonego w ramach procesu kształcenia stu-

dentów 6. semestru studiów I stopnia na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej. Przedmiot i metodyczne ramy eksperymentu określa synergiczne włączenie w opracowywanie koncepcji architektonicznej realnych uwarunkowań urbanistycznych oraz kryteriów sprecyzowanych przez rzeczywistego inwestora.

Słowa kluczowe: architektura, kształcenie architektów, kontekst architektury, uwarunkowania projektowe

Abstract: SYNERGY OF THEORY AND PRACTICE IN ARCHITECTURAL DESIGN AND ARCHITECTURAL EDUCATION. The article takes up the issues of architectural education in relation to the current problems solved in architectural practice. The shaping of architecture is currently accompanied by the lack of coherent - universal formal and aesthetic patterns, the increasing complexity of location conditions and the arbitrariness of investor criteria. The purpose of the article is a critical description of the didactic experiment carried out as part of the education process of students of the 6th semester of 1st cycle studies at the Faculty of Architecture of the Silesian University of Technology. The subject and methodological framework of the experiment is determined by the synergistic inclusion in the development of the architectural concept of real urban conditions and criteria specified by the real investor.

Keywords: architecture, architectural education, architecture context, design considerations

